

ВАРАСЬКА МІСЬКА РАДА

майдан Незалежності, 1, м. Вараш, Вараський р-н,
Рівненська обл., 34403, Код ЄДРПОУ 35056612
тел. (03636) 2-45-19, E-mail: mail@varashmtg.gov.ua

Президенту України
вул. Банкова, 11
м. Київ, 01220

Щодо недопущення зменшення
соціальних гарантій і соціального
захисту та порушення прав
постраждалого населення від аварії на
Чорнобильській АЕС

Верховній Раді України
вул. Михайла
Грушевського, 5
м. Київ, 01008

Кабінету Міністрів України
вул. Михайла
Грушевського, 12/2,
м. Київ, 01008

Міністерству соціальної
політики України, вул.
Еспланадна, 8/10,
м. Київ, 01601

Надсилаємо для ознайомлення та відповідного реагування копію звернення депутатів Вараської міської ради щодо недопущення зменшення соціальних гарантій і соціального захисту та порушення прав постраждалого населення від аварії на Чорнобильській АЕС та просимо сприяння у вирішенні зазначених у зверненні питань (додається).

Додаток: Звернення депутатів Вараської міської ради щодо недопущення зменшення соціальних гарантій і соціального захисту та порушення прав постраждалого населення від аварії на Чорнобильській АЕС - в 1 примірнику на 4 аркушах.

З повагою
міський голова

Олександр МЕНЗУЛ

№ 7115-34-3110-13-01-24 від 18.12.2024

Підписання МІСЬКИЙ ГОЛОВА М.ВАРАШ
МЕНЗУЛ ОЛЕКСАНДР ПАВЛОВИЧ
5E984D526F82F38F040000000BC23017E2A7805

ВАРАСЬКА МІСЬКА РАДА

майдан Незалежності, 1, м. Вараш, Вараський р-н,
Рівненська обл., 34403, Код ЄДРПОУ 35056612
тел. (03636) 2-45-19, E-mail: mail@varashmtg.gov.ua

Президенту України
Володимиру ЗЕЛЕНЬКОМУ

Голові Верховної Ради України
Руслану СТЕФАНЧУКУ

Прем'єр-міністру України
Дмитру ШМИГАЛЮ

Міністру соціальної політики України
Оксані ЖОЛНОВИЧ

Щодо недопущення зменшення
соціальних гарантій і соціального
захисту та порушення прав
постраждалого населення від аварії
на Чорнобильській АЕС

ЗВЕРНЕННЯ

**депутатів Вараської міської ради щодо недопущення зменшення
соціальних гарантій і соціального захисту та порушення прав
постраждалого населення від аварії на Чорнобильській АЕС**

В Україні визнається і діє принцип верховенства права. Конституція України має найвищу юридичну силу, закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй.

Положення статті 16 Основного Закону України зобов'язують державу нести відповідальність за впровадження системи заходів щодо розв'язання проблем, пов'язаних із забезпеченням захисту прав, інтересів, гарантій, наданих особам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи та прямо зазначають, що забезпечення екологічної безпеки і підтримання екологічної рівноваги на території України, подолання наслідків Чорнобильської катастрофи – катастрофи планетарного масштабу, збереження генофонду Українського народу є обов'язком держави.

Тобто, покладення Конституцією України на державу обов'язку захищати осіб, які постраждали від наслідків Чорнобильської катастрофи, вказує на особливий статус таких осіб у контексті їх соціального захисту та охорони здоров'я, а відтак – обумовлює посилений їх соціальний захист.

Разом з тим, рішенням Конституційного Суду України від 07.04.2021 №1-р(І)/2021 зазначено, що держава може змінювати законодавче регулювання у сфері соціального захисту осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, проте в разі зміни такого регулювання вона не повинна вдаватися до обмежень, що порушують сутність їх індивідуальних прав, а досягнутий рівень соціального захисту має бути збережено.

Також Конституційним Судом України у рішенні від 17.07.2018 №6-р/2018, згідно з яким стаття 16 Конституції України було наголошено на остаточності рішення, яка «викликана перш за все

№ 7115-34-3110-13-01-24 від 18.12.2024

Підписання МІСЬКИЙ ГОЛОВА М.ВАРАШ
МЕНЗУЛ ОЛЕКСАНДР ПАВЛОВИЧ
5E984D526F82F38F040000000BC23017E2A7805

незадовільною екологічною ситуацією, спричиненою, зокрема, Чорнобильською катастрофою, наслідком якої стало погіршення стану здоров'я населення, демографічний занепад, зростання смертності потерпілого від Чорнобильської катастрофи населення, захворюваності дітей, підвищення рівня інвалідності населення.»

Основна маса населення, яка забезпечується цими компенсаціями – це особи, на долю яких випали усі наслідки аварії на ЧАЕС. Це і відселення, втрата майна, роботи, хвороби. В цілому, регіон і на сьогодні долає соціально-економічну катастрофу, до якої призвела Чорнобильська катастрофа.

Закон України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» (надалі - Закон №796-ХІІ) визначає основні положення щодо реалізації конституційного права громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, на охорону їх життя і здоров'я та створює єдиний порядок визначення категорії зон радіоактивно забруднених територій, умов проживання і трудової діяльності на них, соціального захисту потерпілого населення.

Стаття 39 Закону №796-ХІІ у редакції, чинній з врахуванням рішення Конституційного Суду України від 17.07.2018 №6-р/2018, передбачає, що громадянам, які працюють на територіях радіоактивного забруднення, провадиться доплата в таких розмірах:

у зоні безумовного (обов'язкового) відселення – три мінімальні заробітні плати;

у зоні гарантованого добровільного відселення – дві мінімальні заробітні плати.

Пенсії непрацюючим пенсіонерам, які проживають на цих територіях, підвищуються у розмірах, встановлених частиною першою цієї статті.

Вказана норма державою ігнорувалась, у зв'язку з чим громадяни змушені були звертатись за поновленням своїх прав до суду.

19.11.2024 року Верховною Радою України прийнято Закон України «Про Державний бюджет України на 2025 рік».

Статтею 7 вказаного Закону встановлено з 1 січня 2025 року прожитковий мінімум на одну особу в розрахунку на місяць у розмірі 2920 гривень, а для основних соціальних і демографічних груп населення: дітей віком до 6 років – 2563 гривні; дітей віком від 6 до 18 років – 3196 гривень; працездатних осіб – 3028 гривень; працездатних осіб, який застосовується для визначення базового розміру посадового окладу судді – 2102 гривні; працездатних осіб, який застосовується для визначення посадових окладів працівників інших державних органів, оплата праці яких регулюється спеціальними законами, а також працівників податкових і митних органів – 2102 гривні; працездатних осіб, який застосовується для визначення посадового окладу прокурора окружної прокуратури – 2102 гривні; осіб, які втратили працездатність – 2361 гривня; осіб, які втратили працездатність, який застосовується для визначення розміру доплати за проживання на територіях радіоактивного забруднення, в тому числі за рішенням суду – 1600 гривень.

Цим же Законом (стаття 8) передбачено з 1 січня 2025 року мінімальну заробітну плату – 1600 гривень, в той же час розмір мінімальної заробітної плати – 1600 гривень, в той же час розмір прожиткового мінімуму на одну особу в розрахунку на місяць – 2920 гривень, в той же час розмір прожиткової величини для

№ 7115-34-3110-13-01-24 від 18.12.2024

Підписання МІСЬКИЙ ГОЛОВА М.ВАРАШ
МЕНЗУЛ ОЛЕКСАНДР ПАВЛОВИЧ
5E984D526F82F38F040000000BC23017E2A7805

обчислення виплат за рішенням суду, встановлюється в розмірі прожиткового мінімуму, зазначеного в абзаці дев'ятому статті 7 цього Закону, тобто 1600 гривень.

Вважаємо, що ці положення порушують сутність права на соціальний захист осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, призводять до їх дискримінації, натомість держава повинна вживати всіх заходів для гарантування прав людини, їх забезпечення, захисту та відповідного сприяння реалізації.

Визначення прожиткового мінімуму, який застосовується для визначення розміру доплати за проживання на територіях радіоактивного забруднення, в тому числі за рішеннями суду, у значно зменшеному розмірі, суперечить вимогам статті 1 Закону України «Про прожитковий мінімум» від 15 липня 1999 року №966-XIV, відповідно до якого прожитковий мінімум – вартісна величина достатнього для забезпечення нормального функціонування організму людини, збереження його здоров'я набору продуктів харчування, а також мінімального набору непродовольчих товарів та мінімального набору послуг, необхідних для задоволення основних соціальних і культурних потреб особистості.

Встановлення різних розмірів мінімальних заробітних плат, що застосовуються як певні величини, не узгоджується із Законом України «Про оплату праці», який не передбачає наявності різних рівнів мінімальних заробітних плат. Встановлення зменшеного розміру прожиткового мінімуму для осіб, які потребують посиленого соціального захисту, суперечить меті запровадження цього стандарту, а також статті 46 Конституції України.

Крім того, застосування зменшеного розміру мінімальної заробітної плати та прожиткового мінімуму суперечить статті 43 Конституції України, якою гарантується, що кожен має право на належні, безпечні і здорові умови праці, на заробітну плату, не нижчу від визначеної законом.

Статтею 45 Закону визначено, що у 2025 році на період дії воєнного стану в Україні, доплата непрацюючим пенсіонерам, які постійно проживають у зоні безумовного (обов'язкового) відселення та в зоні гарантованого добровільного відселення встановлюється за умови, що такі особи проживали або працювали у зоні безумовного (обов'язкового) відселення або в зоні гарантованого добровільного відселення станом на 26 квітня 1986 року чи у період з 26 квітня 1986 року до 1 січня 1993 року, у зв'язку з чим особі надано статус особи, яка постраждала внаслідок Чорнобильської катастрофи.

Разом з тим, цією ж нормою встановлено доплату за проживання на зазначених територіях у розмірі 2361 гривня, що також суперечить Конституції України.

Статтею 64 Конституції України передбачено, що в умовах воєнного або надзвичайного стану можуть встановлюватися окремі обмеження прав і свобод із зазначенням строку дії цих обмежень. Однак, не може бути обмежено право громадян на судовий захист їх законних прав та інтересів, передбачене, зокрема, статтею 55 Конституції України, а також не скасовується конституційний обов'язок держави, визначений статтею 16 Основного Закону України.

Враховуючи вищевказане, статтею 45 Закону

необґрунтовану можливість (грн) до всіх непрацюючих у ст.39 Закону України «Про

№ 7115-34-3110-13-01-24 від 18.12.2024

Підписання МІСЬКИЙ ГОЛОВА М.ВАРАШ
МЕНЗУЛ ОЛЕКСАНДР ПАВЛОВИЧ
5E984D526F82F38F040000000BC23017E2A7805

статус та соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи». Це є недопустимим, оскільки більшість таких пенсіонерів вже вибороли в судовому порядку своє право на отримання такого роду доплат, уже декілька років їх отримують та надіються, що мають беззаперечне право, захищене рішенням суду, що набрало законної сили, на довічне отримання такого уже закріплено рішенням суду розміру доплат.

Підсумовуючи викладене, зазначасмо та звертасмо увагу на те, що статті 7 та 8 Закону України «Про Державний бюджет України на 2025 рік» в частині встановлення зменшеного розміру заробітної плати та прожиткового мінімуму для осіб, які проживають на радіоактивно забруднених територіях, а також ст.45 ч.1 цього Закону в частині встановлення доплати у розмірі 2361 гривні, суперечать нормам статей 8, 16, 22, 43 Конституції України, норми якої є нормами прямої дії, а також рішенням Конституційного Суду України, який неодноразово наголошував на недопустимості скасування чи обмеження цих пільг, компенсацій і гарантій без рівноцінної їх заміни, що свідчитиме про відступу держави від її конституційного обов'язку.

Враховуючи вищезазначене, просимо не допустити застосування ст.45 Закону України «Про Державний бюджет України на 2025 рік» до тих пенсіонерів, щодо яких прийнято рішення судів про зобов'язання органів Пенсійного фонду України виплачувати розмір доплат, відповідно до ст.39 Закону України «Про статус та соціальний захист громадян, що постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи», який чітко передбачений відповідним рішенням суду, що набрало законної сили. Бо це призведе до звуження та обмеження конституційних прав та свобод громадян і викличе хвилю нових судових позовів.

З повагою, депутати Вараської міської ради.

1. Степан Іван Валерійович
2. Шафарик Сергій Валерійович
3. Мартинюк Петро Степанович
4. Шафарик Максим Валерійович
5. Крайчик Сергій Михайлович
6. Шестак Дмитро Анатолійович
7. Патименко Тетяна Іванівна
8. Бурда Іван Михайлович
9. Саворон Ігор Кононович
10. Деревляк Олександр Миколайович
11. Сущенко Ігор Валерійович

№ 7115-34-3110-13-01-24 від 18.12.2024

Підписання МІСЬКИЙ ГОЛОВА М.ВАРАШ
МЕНЗУЛ ОЛЕКСАНДР ПАВЛОВИЧ
5E984D526F82F38F040000000BC23017E2A7805